

Ravimid silmasiseseks manustamiseks

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile **lühikähtlevaade ravimitest, mida arst on Teile soovitanud silmasiseseks manustamiseks.**

Veresoonte endoteeli kasvuteguri vastaste ravimite ehk anti-VEGF (*anti vascular endothelial growth factor*) rühma kuuluvad ravimid on inimesele omaseks muudetud valgud, mis tunnevad ära veresoonte endoteeli kasvuteguri (*vascular endothelial growth factor*, VEGF) ja seonduvad organismis valikuliselt sellega. Veresoonte endoteeli kasvutegur on vereringes leiduv valk, mis soodustab veresoonte kasvu. Seondues selle valguga, takistab anti-VEGF uute veresoonte kasvu.

Anti-VEGF-ravimeid kasutatakse mitmete silmahaiguste raviks: kollatähni ealise degeneratsiooni märg vorm, suhkurtõvest tingitud proliferatiivsed võrkkestahaigused, suhkurtõvest tingitud kollatähniturse, neovaskulaarne glaukoom, võrkkesta veeni sulgusega seotud kollatähniturse, sügavalt enneaegselt sündinud laste retinopaatia, võrkkesta angiomatoosne proliferatsioon.

Ravim manustatakse silma klaaskehasse, sealt liigub see silmas veresoonteni ning seostub vereringes leiduva veresoonte endoteeli kasvuteguriga soonkesta ja võrkkesta kahjustatud piirkonnas, takistades nii edasiste veresoonte kasvu ja lekkimist.

Alljärgnevalt on tutvustatud Eestis raviks kasutatavaid preparaate.

LUCENTIS (ranibizumab) on registreeritud silmaravim, mida on kasutatud raviks alates 2006. aastast. Ravimit kasutatakse eelnevalt loetletud haiguste raviks. Manustamiskogus on 0,05ml.

Lucentise toimemehhanism on sarnane teiste anti-VEGF-ravimitega. Ravimi manustamist tuleb korrata iga 4 nädala järel. Ravi kestus sõltub haiguse kulust ja uuringu tulemustest. Manustamiskogus on 0,05ml.

Ravim ei kuulu praegu Eesti Tervisekassa hüvitatavate ravimite nimekirja.

AVASTIN (bevatsizumab) ei ole silmaravimina registreeritud ei Eestis ega mujal maailmas. Ravimit kasutatakse põhiliselt kaugelearenenud soole-, rinna-, kopsu- ja neeruvähi raviks. Ravimit on erinevate silmahaiguste korral edukalt kasutatud alates 2005. aastast kogu maailmas ja alates 2006. aastast Eestis. Avastini ravitulemused on kõikides uuringutes olnud head.

Avastin on keemiliselt sarnane Lucentisega, kuid Avastini molekul on Lucentise molekulist suurem.

Ravimit kasutatakse eelnevalt loetletud haiguste raviks. Avastini tuleb manustada 4 nädala järel. Ravi kestus sõltub haiguse kulust ja uuringu tulemustest. Manustamiskogus on 0,05 ml.

EYLEA (aflibertsept) on Eestis silmaravimina registreeritud 2013. aastal. Eylea blokeerib lisaks veresoonte kasvutegurile veel platsentaarset kasvutegurit (*placental growth factor*, PIGF), mis on sarnaselt VEGFiga oluline kollatähni degeneratsiooni märja vormi väljaarenemisel.

Eylea silmasisene süst on näidustatud makuli ealise degeneratsiooni märja vormi korral ning reetina tsentraalveeni ja tsentraalveeniharu sulguse korral tekkinud kollatähniturse puhul.

Eylead tuleb algul manustada iga 4 nädala järel (1 kord kuus) 3 korda järjest ja edasi iga 8 nädala järel. Pärast 12 kuu pikkust ravi võib Eylead manustada vajaduse järgi. Manustamiskogus on 0,05 ml.

Ravim ei kuulu praegu Eesti Tervisekassa hüvitatavate ravimite nimekirja.

OZURDEX (deksametasoon, 0,7 mg, klaaskehasisene implantaat) ei ole anti-VEGF-ravim, vaid see on põletikuvastane kortikosteroidpreparaat. Ozurdex on implantaat, mis viiakse silma sisse spetsiaalse aplikaatori abil. Implantaat lahustub aeglaselt 3–4 kuu vältel.

Ravim on näidustatud reetina tsentraalveeni või tsentraalveeni haru oklusioonist tingitud kollatähniturse korral, mitteinfektsioosse uveaaltraktipõletiku korral.

Anti-VEGF-ravimi ja implantaadi Ozurdex manustamisel võivad tekkida mõned kõrvaltoimed, peamiselt silmas ja süstimisprotseduuri tõttu (vt patsiendi infomaterjal „Silmasisese ravimi süstimine”).

Kõrvaltoimete ilmnemise korral pöörduge kohe ITK silmakliiniku valvetuppa Ravi 18.

Valvetuba töötab tööpäevadel kella 08.00–20.00, nädalavahetusel ja riiklikel pühadel kella 09.00–20.00. ITK Magdaleena üksuses Pärnu mnt 104 töötab valvetuba tööpäevadel kella 08.00–15.00.

Silmasisest süsti ei tehta, kui Teil on silma või silmaümbruse infektsioosne põletik või kui Te põete infektsioonhaigust.

Silmaga mitteseotud kõrvaltoimete esinemissagedus on harv, s.o 1 : 10 000. Selliste kõrvaltoimetena võivad ilmned allergia, vere valgeliblede või vereliistakute vähesus, vererõhu kõrgenemine, kõhulahtisus, iiveldus, ninaverejooks, arterite trombembooliad, erineva lokalisatsiooniga infektsioonid.

Kui Teil ilmneb mõni kõrvaltoime, võtke kohe ühendust oma silmaarstiga.

ITK721

Käesoleva infomaterjali on koostöölstanud silmakliinik 01.01.2023. a.